

Fukushima reobre el debat nuclear

ELS MALAURATS ESDEVENIMENTS DELS ACCIDENTS DELS REACTORS DE LA CENTRAL NUCLEAR DE GENERACIÓ D'ELECTRICITAT DE FUKUSHIMA-DAICHII AL JAPÓ, DESPRÉS DEL TERRATRÈMOL I DEL TSUNAMI, HAN REOBERT EL COMPLEX DEBAT A NIVELL GLOBAL SOBRE EL FUTUR D'AQUESTA ENERGIA. FUKUSHIMA SIGNIFICA UN ABANS I SOBRETOT UN DESPRÉS PER A L'ENERGIA NUCLEAR.

Josep Lluís Salazar
President de la Secció de Dret Ambiental del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

La Secció de Dret Ambiental del Col·legi d'Advocats de Barcelona va organitzar el 6 d'abril una sessió "d'Espai Ambiental" amb el títol: "Informació sobre els accidents nuclears de Fukushima i aplicació de la legislació d' accés a informació ambiental per els ciutadans", amb la col·laboració de "Greenpeace". Diversos especialistes en els diferents àmbits de les energies van abordar, de forma multidisciplinària, els complexos problemes i conseqüències en relació als accidents de Fukushima. Els ponents que van introduir el tema de la Sessió d'Espai Ambiental presentat pel President de la Secció, Josep Lluís

Salazar que va actuar de ponent i de moderador, van ser Anna Rosa Martínez, Delegada de Greenpeace a Catalunya, que va efectuar unes reflexions sobre els riscos nuclears i el paper de les renovables; el Dr. Josep Puig, Enginyer Industrial especialitzat en energies i professor de l' Institut de Ciències i Tecnologia Ambiental (ICTA) UAB; el Dr. Eduard Rodríguez Farré, Cap del Departament de Toxicologia i Farmacologia de l' Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona del CSIC (Consejo Superior de Investigaciones Científicas); Xavier Borràs, periodista i editor de "l' Ecodiari" i Carlos Bravo, responsable de la Campanya sobre Energia Nuclear de Greenpeace Espanya. També hi van ser, en una "Fila Zero", els

membres de la Junta de la Secció de Dret Ambiental, la Dra. Rut Candell, Directora de l'Escola de Prevenció i Seguretat Integral de l'UAB, el Dr. Antoni Lloret, enginyer nuclear, Jordi Ortega investigador de la Universitat Carlos III i diputats de diversos grups del Parlament, entre altres.

El President de la Secció de Dret Ambiental va analitzar el tractament de la temàtica des del punt de vista jurídic en relació a l'accés a la informació en seguretat nuclear i contaminació radiològica, constatant que en la legislació derivada del Conveni d'Aarhus d'accés a l'informació, participació i accés a la justícia en temes ambientals, sempre té els temes nuclears com excepcions per l'accés a l'informació i que la legislació específica nuclear està plena de restriccions i excepcions en els temes de donar informació a la població, fins i tot, en casos d'accidents a les plantes nuclears. L'actual projecte de Llei de Responsabilitat Civil per Danys Nuclears només elevarà la responsabilitat per als operadors de les centrals nuclears de 700 milions a 1.200 milions d'euros, insuficient per indemnitzar els danys a la salut i materials que poden produir els accidents nuclears com es veu en els casos que coneixem com Chernobyl o Fukushima. Tal com ha anat per ara el cas de Fukushima, es constaten les faltes en la comunicació de la informació des de les autoritats del Japó a la població i la lentitud en l'evacuació dels habitants de les zones afectades per la radioactivitat. Es va recordar també que, amb el que està passant, sembla que la humanitat no ha après gaire, ara que fa 25 anys del desastre nuclear de Chernobyl, el 26 d'abril de 1986.

El Dr. J. Puig, enginyer i professor de l'ICTA va analitzar la seguretat del disseny de la central de Fukushima. Va destacar que una de les complicacions menys tingudes en compte és la situació de les piscines de emmagatzematge del

En els temes ambientals hi ha un dèficit important d'accés a la informació, la qual cosa fa més urgent la constitució d'observatoris independents

combustible ja utilitzat a la boca dels reactors, fora de la contenció primària, que en cas de dificultats de subministraments elèctric i dels motors diesel alternatius, com va ser el cas a Fukushima, tenen problemes seriosos per refrigerar-se i pot portar a emanacions i possibilitat de fusió de nucli. El que constata que també és un problema de governació i de falta d'independència dels organismes reguladors.

El director de "Ecodiari", Xavier Garcia, va ressaltar la poca rellevància donada pels mitjans de comunicació al nostre país que va portar la necessitat d'anar, per informar al públic, a fonts estrangeres d'informació.

El Dr. Eduard Rodríguez Ferré, investigador del CSIC en efectes de la radiació sobre la salut pública, va mostrar estupefacció davant del que s'ha fet al Japó i ara també a l'Unió Europea, incrementant els nivells de radiació permesos en relació a la contaminació en els aliments per radioactivitat (el mateix ha passat amb els nivells per les persones), anul·lant els nivells establerts al 2006 i acceptant nivells tres vegades superiors, aprovats des del Ministeri d'Indústria, sense cap consulta al Ministeri de Salut. Evitant tecnicismes va advertir que els mateixos nivells de radioactivitat, podem tenir efectes diferents en funció de la persona que ho rep i de la seva situació prèvia de salut i la seva genètica (per tant, els nivells de radiació quan més baixos, millor per la població).

Carles Bravo, de Greenpeace, va manifestar que les autoritats han d'aprendre de les conseqüències de Fukushima, incrementant els controls de la seguretat, de disseny, d'avaluació de risc i de donar informació clara i a temps.

Un dels temes fonamentals de les conclusions del debat va ser que, en general, en els temes ambientals hi ha un dèficit important d'accés a la informació, la qual cosa fa més urgent la constitució d'observatoris independents en relació amb aquests temes. La constitució d'un observatori sobre l'aplicació del Dret Ambiental, inclòs el dret d'informació i de participació està en estudi per part de la Secció de Dret Ambiental de l'ICAB.

En la mesura en que aquest debat maduri en la societat, amb el reobriment de les alternatives energètiques, poden portar, si la societat vol i pot, a un canvi en el model, posant en primer pla els ciutadans, és a dir, a tota la població, la seva salut, el desenvolupament de la seva vida i les seves activitats (de forma democràtica i no tecnocràtica), perquè com es va dir al debat de la sessió, Fukushima està sent un Chernobyl a càmera lenta.